

Falkberget og Ratvolden

Sigrun Selboe, Rørosmuseet

RØROSMUSEET

MUSEENE I
SØR-TRØNDELAG

Johan Faekberg

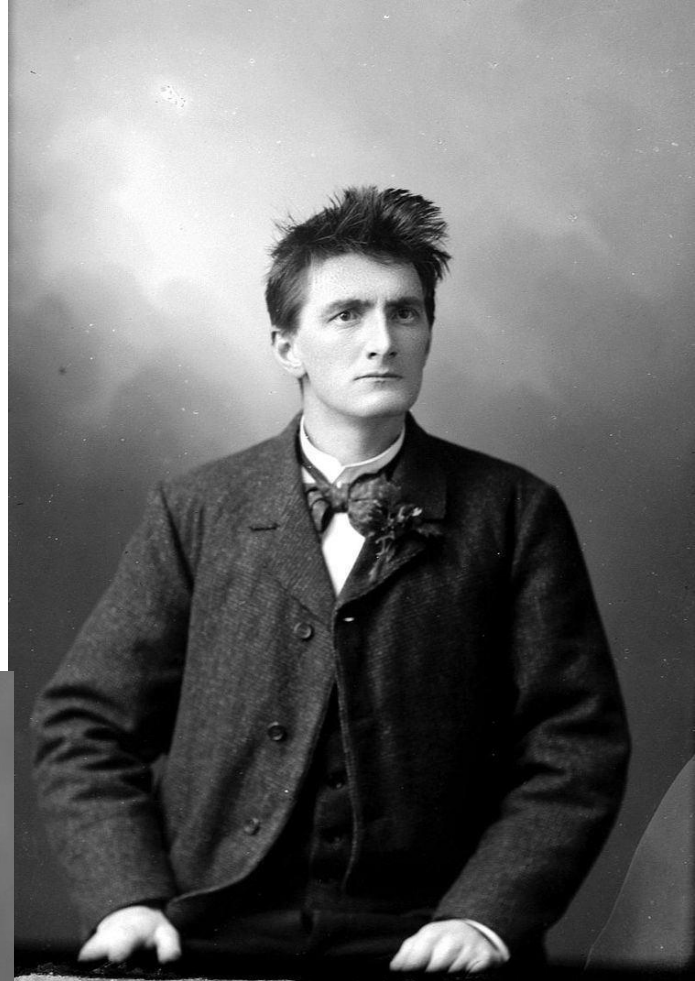

Foto: Holmsen, Johannes Markus

Oslo Museum

Trondalen – Falkberget
(Signe Bergstrøm Sæthre 1920)

Trondalen – forrige eier Trond Trondsen Trondsmed (smelter v Røros Kobberverk)

Jon Olsen Jamt (f. 1820) og Olava Pedersdatter Haugen (f. 1812) kjøpte plassen i 1846

Barn:

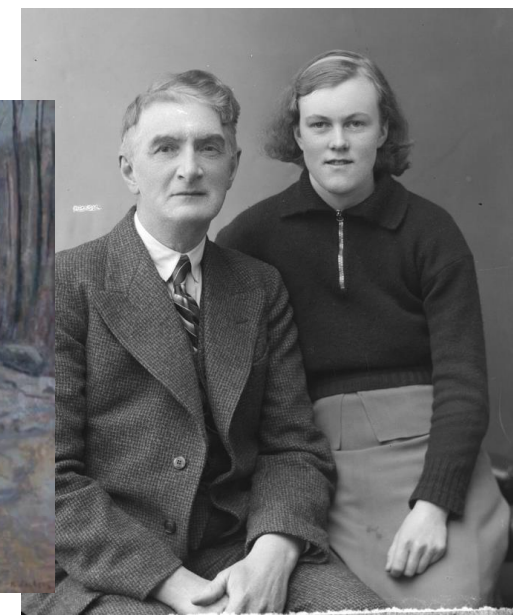
- Ole Jonsen Jamt – ble nesten blind etter en sprengningsulykke i Muggruva. Ble boende i Trondalen
- Peder Jonsen Jamt
- Kari Jonsdatter Jamt
- Gunhild Jonsdatter Jamt (1856–1922), gift med Mikkel Andreas Pedersen Lillebakken (1847–1916), overtok gården i 1891

Barn:

- Johan Petter Lillebakken ->Falkberget (1879–1967), i 1899 gift med Anna Marie Skjølsvold (1880–1960), overtok gården i 1922

Barn:

- Magnus Falkberget (1900–1957) → en sønn
- Oddbjørg Falkberget (1903–1913)
- Aasta Falkberget (1905-1983) → en adoptivdatter
- Pleiedatter/niese Agnes Falkberget (1922-2003) → to døtre

Oppvekst

- Enebarn
- Trange kår
- Vokste opp med mor, far, onkel og besteforeldre
- Mor syk
- Lærte å lese og skrive
- 7 års folkeskole
- Navnebytte fra Lillebakken til Falkberget
- Skrev tekster som kom på trykk i Fjell-Ljom
- Vaskarryss

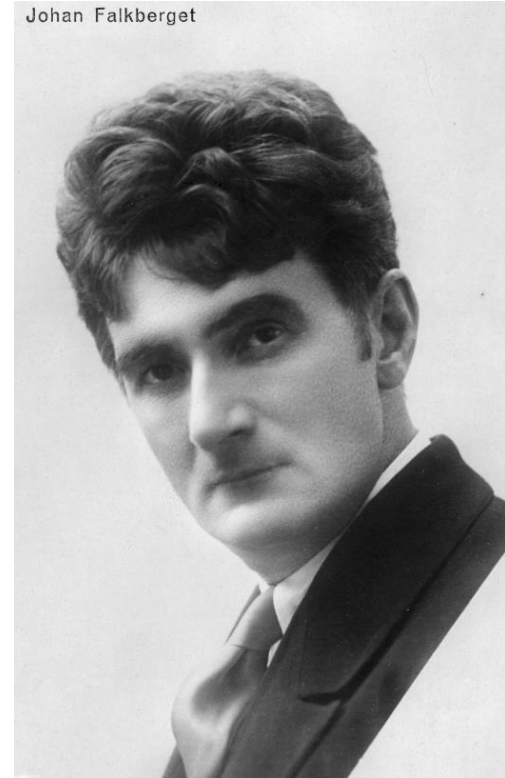

Vaskarryss og oppsyn på Christianus Sextus gruve (Skuffen) i 1890-åra.

Bakerst fra v.: Amund Bentz, C. F. Skancke, Ole Jamt, Johan Falkberget, Johan Vold, A. Bjørgård, Mikkell Lillebakken (Falkbergets far) og Jo Moa. — Midterste rekke: Kristoffer Eggen, Jens Gjærevold, J. B. Moen, Anders Hallgren, Ole Grind, Per Brean, I. Løberg. — Forreste rekke: H. Finne, J. Finne, Jon Volden, L. Kirkhusmo, Kristen Eggen, Anton Hartz, Gunnar Gjærevold, Iver Lundereng, Magnus Skancke og Ole Dahl.

- Ca 1890 vaskarryss ved Christianus Sextus, så gruvearbeider (mest i dagen), handelsmann. Skriver!
- 1906-07 redaktør i Nybrott, Ålesund.
- 1908 redaktør Smaalenenes Socialdemokrat, Fredrikstad
- 1908 Schæffers legat, reiste til Kirkenes
- 1909 Kristiania med hele familien
- 1911 Statens forfatterstipend, reiste til Danmark, Berlin, Wien, Roma
- 1922 Mora dør, flytter hjem til Rugeldalen, bygger på Ratvolden

Johan Falkberget

Informational sign attached to the tree trunk, containing text and a green border.

Don O. Sand
1828-1903
Ole J. Sand
1844-1912
Har ruddet denne
vold
Læder og ærel
Uders munde

Forfatteren

- 1899 Hytten under Vesle-Klætten trykt i Fjeld-Ljom
- 1907 Svarte fjelde. Fortælling
 - regnet den som sin egentlige debut
- 1913 Eli Sjursdotter
- 1920 Bør Børson jr
- 1923 Den fjerde nattevakt (handling fra 1800-tallet)
- 1927-35 Christianus Sextus: De første geseller, Hammerens tegn, Tårnvekkeren (handling fra 1700-tallet)
- 1940-1959 Nattens brød: An-Magritt, Plogjernet, Johannes, Kjærlighets veier (handling fra 1600-tallet)

- 1930 Statens diktergasje

- Stor produksjon: Ca 50 bøker og fortellinger, 30 000 brev, 7000 bidrag til aviser og tidsskrifter. De fleste sjangre: Skisser, fortellinger, dikt, sagn og eventyr, legender, folkelivsskildringer, satire, allsidig journalistikk, politiske pamfletter, salmer, prologer, sosiale og historiske romaner.

Foto: Holmsen, Johannes Markus

- Stort sett alle bøkene, fortellingene og diktene har sitt utspring og sin handling fra hjemtraktene omkring Rugldalen
- Særlig kjent for skildringene av gruvene og gruvearbeidernes kår
- Opptatt av røttene, bondekulturen, gruvearbeiderne, forfedrene
- Nyrealisme – som Duun, Undset og Updal
- Kristen grunnholdning, kristensosialist - bibelallusjoner
- Samfunnskritikk i satiren Bør Børson jr (1920)
- Gavmild, ga støtte, oppmuntring, arbeid og penger - på de svakes side, både i litteraturen og i virkeligheten
- Avholdsbevegelsen
- Utdannelse: 7 år folkeskole, men leste mye på egenhånd, teologi, historie, medisin

Fjeld-Ljom (1886-)

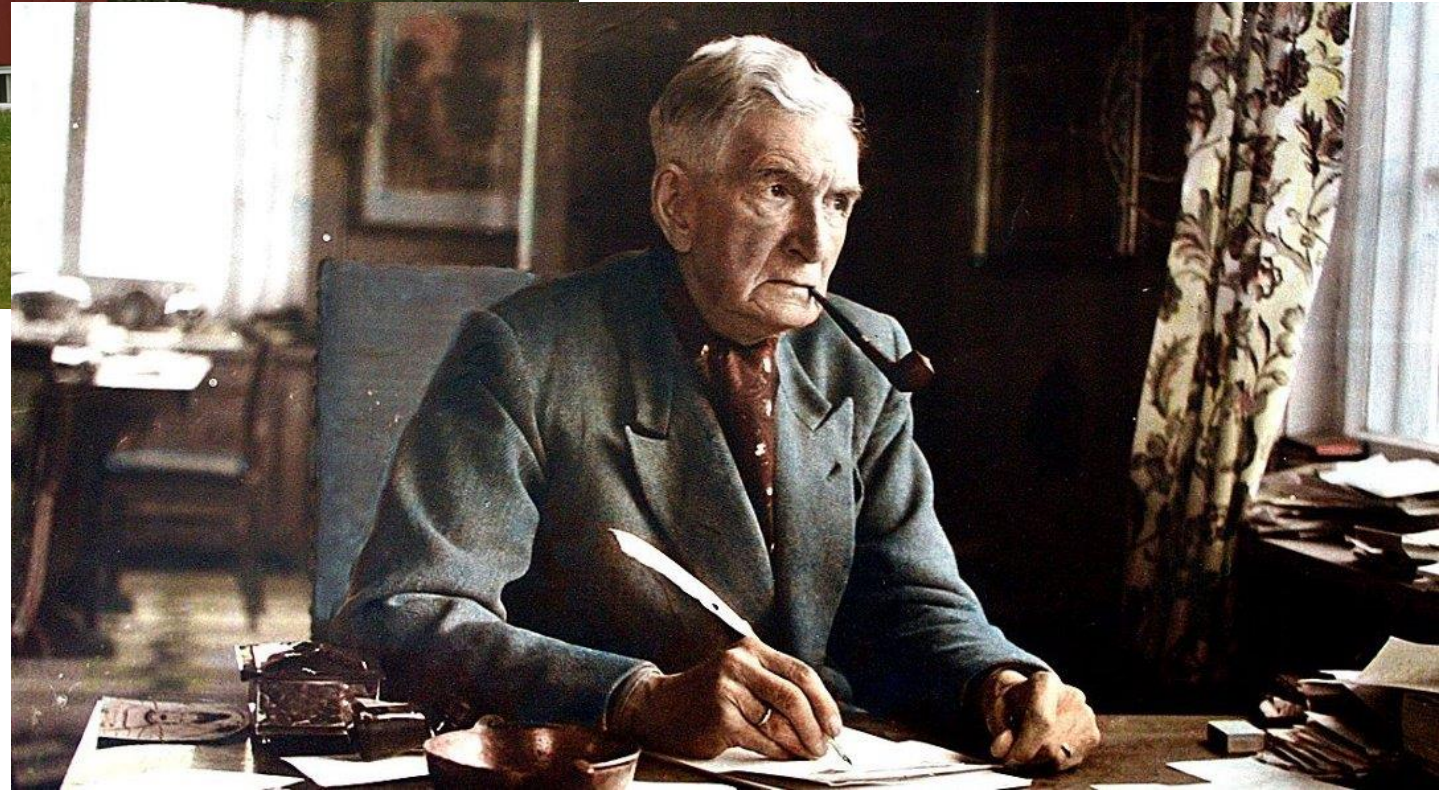
- venstreradikal avis og kulturorgan
- hele livet var Fjeld-Ljom avisa hans
- det meste av det han fikk publisert før Svarte fjelde kom i F-L (ca 50 småstykker, dikt)

- 1945 Redaktør sammen med Olav Kvikne

- 1926 medlem av Glåmos herredstyre, varaordfører for Ap
- 1931-33 stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet
- 1934 medlem av Røroskommisjonen
- 1936 nestformann i styret for Røros Kobberverk
- 1939 utnevnt til æresborger av Bergstaden (60årsdagen)
- 1950 utnevnt til æresdoktor ved Stockholm Högskola
- 1964 Borgerdådsmedaljen i gull

Anna og Johan Falkberget på Ratvolden i Røgedalen. Enerett: S. Dahl's Bokhandel Røros

2019 – 140årsjubileum

Bilde fra netradio.no
Nettavis for NRK Radio